тызэкъотмэ — тылъэш!

№ 136 (23065) ым іэм ьэу кіы

ГЪУБДЖ

БЭДЗЭОГЪУМ и 30

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИІЭП

6 +
тисайт

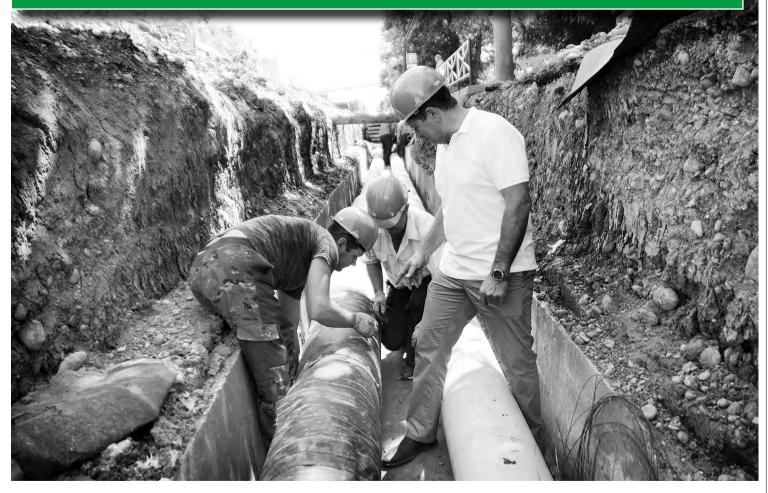
WWW.ADYGVOICE.RU
тихъытыу нэкlубгъохэр

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

ППальэхэм адиштэу ІофшІэнхэр льагьэкІуатэх

Бжыхьэ-кlымэфэ уахътэу унэхэр зыщагъэфэбэнхэ фаем псэупlэ-коммунальнэ хъызмэтым епхыгъэ псэуалъэхэр къызэтемыуцонхэм фэшl илъэс къэс гъэмафэм ахэр агъэхьазырых. Мары мы уахътэм Адыгеим имуниципальнэ образованиехэр ащ ыуж итых.

АР-м псэолъэшІынымкІэ, транспортымкІэ, псэупІэ-коммунальнэ ыкІи гьогу хъызмэтымкІэ и Министерствэ иотдел ипащэу Хъымыщ Тимур къызэрэтиІуагьэмкІэ, шапхъэхэм къызэращыдэлъытагьэу, кІымафэр икІи, фабэр къатын имыщыкІэгьэжь зэхъум, муниципальнэ образование пэпчъ ипсэупІэ-коммунальнэ хъызмэт епхыгъэ псэуалъэхэм язытет зэрагьэшІагь, ащ къыгъэлъэгъуагъэхэм къапкъырыкІхэзэ гъэцэкІэжьын ІофшІэну зэшІуахын фаехэм яплан

къызэхигъэуцуагъ, нэужым республикэм зэрэщытэу щашІэщтыр агъэнэфагъ.

— ЗэкІэмкІи котельнэ 258-рэ, фабэр къэзытырэ пунктэу 25-рэ, ащ икІуапІэу километрэ 288-рэ, гъэстыныпхъэ шхъуантІэм икІуапІэу километрэ мини 3-м ехъу, псы къычІэщыпІэу 276-рэ, ащ икІуапІэу километрэ 2300-м ехъу, фэтэрыбэу

зэхэт унэ 1958-рэ къихьащт бжыхьэ-кІымэфэ уахътэм фэдгьэхьазырынэу планым щыгъэнэфэгъагъ. Джащ фэдэу пхъэ е шІомыкІ зищыкІагъэхэм икъу фэдизэу аІэкІэдгъэхьан фае. ЗэкІэмкІи ахэм сомэ миллиони 105-рэ фэдиз апэГухьащт, — къыГуагъ Хъымыщ Тимур.

(Икіэух я 3-рэ нэкіуб. ит).

Тоныгъом и 7-м рагъэжьэщт

Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэу КъумпІыл Мурат адыгэ къуаем ифестивалэу илъэс къэс кІорэм изэхэщэнрэ ирегъэкІокІынрэ яІофыгьохэмкІэ зэІукІэу щыІагъэр зэрищагъ. Ащ хэлэжьагъэх министерствэхэмрэ къулыкъу зэфэшъхьафхэмрэ яІэшъхьэтетхэр, муниципалитетхэм япащэхэр.

Псэлъэ шъхьаlэр къэзышlыгъэр Адыгэ Республикэм мэкъу-мэщымкlэ иминистрэу Къуанэ Анзаур. Фестивалыр зыщыкlощт чlыпlэмрэ уахътэмрэ афэгъэхьыгъэу игъоу алъэгъухэрэм ащ щигъэгъозагъэх.

Адыгэ къуаем ия XIII-рэ фестиваль ипрограммэ мэфитіум телъытагъэу щыт, ыпэкіэ зыщызэхащэщтыгъэ чіыпіэм — Дахъо гъэхъунэм іоныгъом и 7-м ыкіи и 8-м ар щыкіощт. Джэгокіо гъэхъунэм зекіонымкіэ чіыпіакіэ щыгъэпсыгъэным епхыгъэ іофшіэнхэри лъагъэкіуатэх.

(Икіэух я 2-рэ нэкіуб. ит).

Адыгеим щыпсэухэу ыкІи ихьакІэхэу лъытэныгъэ зыфэтшІыхэрэр!

Зи Хэкужъ къэзыгъэзэжьыгъэм и Мафэ фэгъэхьыгъэ мэфэкІыр 2024-рэ илъэсым шышъхьэІум и 1-м пчыхьэм сыхьатыр 6-м ЗыкІыныгъэмрэ ЗэгурыІоныгъэмрэ япчэгу щаублэщт.

Мэфэкі Іофтхьабзэхэмрэ концертымрэ анэмыкізу лъэпкъ Ізпэщысэхэм, тхылъхэм якъэгъэлъэгъонхэр щы Ізщтых, зышіоигъохэм ахэр ащэфын алъэкіыщт. Концерт ужым адыгэ джэгу зэхащэщт.

Іофтхьабзэхэм шъуахэлэжьэнэу шъу-къетэгъэблагъэ!

ЧІыопсым изытет зыгорэкІэ къызызэlыхьэкІэ, мэфэкІ Іофтхьабзэхэр Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо филармоние щыкІощтых.

Зэхэщэкіо комитетыр

ШышъхьэІум иапэрэ мафэ ехъулІэу, къэзыгъэзэжьыхэрэр щыІэныгьэм хэгьэгьозэжьыгьэнхэмкІэ Гупчэу Адыгеим щыІэр кІэщакІо фэхъуи, зихэку къэзыгъэзэжьыгъэ тилъэпкъэгъу бзылъфыгъэхэр адыгэ шхыныгьохэр зытет Іэнэ хъураем ригъэблэгъагъэх.

ЗэдэгущыІэгъу шІыкІэм тетэу зэlукlэр кlуагъэ, Адыгеим щыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм ящыІэкІэ-псэукІэ зыфэдэм кіэупчіагъэх, гумэкіыгъоу яІэхэм зыщагьэгьозагь, ахэр зэрэдагъэзыжьыщт шІыкІэхэм атегущыІагъэх.

Іофтхьабзэм хэлэжьагьэх АР-м лъэпкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряІэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет илІыкІоу Мурад ГощлъапІ, Адыгеим ибзылъфыгъэхэм я Союз итхьамэтэ гуадзэу Натхъо Разыет, союзым хэтэу Хьаткъо Муслъимэт, нэмыкІхэри.

ГъукІэлІ Асхьад къызэриІуагъэмкІэ, хэбзэшІу зэрафэхъугьэу, илъэс къэс мыщ фэдэ зэlукlэ тилъэпкъэгъу бзылъфыгъэхэм афызэхащэ. Іанэм пэсхэу мыхьамелэм зэдыхаІэхэзэ, къэбархэмкІэ зэхъожьых, шъхьадж ыгу илъыр, къадэхъунэу зыфаехэр къыраютыкных.

– Бзылъфыгъэр ары унагъор зы Іыгъыр, зыпшъэ зэк Іэ дэк Іырэр. Арышъ, ахэм щыкІагъэу яІэри нахь дэгъоу ашІэ. Ар тиІэубытыпІэу бзылъфыгъэхэр къедгъэблэгъагъэх. Ахэм къа юрэм ельытыгьэу льэныкъоу тызыдэлэжьэщтхэр, тына Іэ зытедгъэтыщтхэр дгъэнэфэщтых. Гупшысэ дэгъухэр къахьыхэу къыхэкІы. Ащ елъытыгъэу зэфэхьысыжьхэр тшІыщтых, тІэ зэкІэдзагьэу юф зэдэтшіэшт. — къыіуагъ Гъукіэлі Асхьад.

Адыгеим ибзылъфыгъэхэм я Союз иліыкіоу Натхъо Разыет мы зэІукІэм къызэрэрагъэблэгъагъэр гуапэ щыхъугъэу Іофтхьабзэм къекъызэриІотагьэмкІэ, Союзым хахьэу тилъэпкъэгъу бзылъфыгъэхэм адэлэжьэнхэ алъэкІынэу къутамэ агъэ-

– Адыгеим щыпсэурэ тильэпкъэгъу бзылъфыгъэхэм ягушІуагъуи, ягукъауи адэдгощын, афэмыгъэхъурэмкІэ тадэІэпыІэн тлъэкІынэу мыхэм юф адэзыш эщт куп дгъэнэфагьэ, — ею Разыет. — Мы купым пэщэныгъэ дызэрехьэ Хьаткъо Муслъимэт. Бзылъфыгъэхэм я Союз икІэщакІоу зэІукІэгъухэр тэшІых, зыгъэгумэк Іыхэрэм ялъытыгъэу гущы Іэм пае, Социальнэ фондым и юфыш і экъедгь эблагьи, упч і эжь эгъу фэхъугъэх. Джащ фэдэу полицием икъулыкъушІэ фитыныгъэхэм алъэныкъокІэ зэхъокІыныгъэхэм ащигъэгъозагъэх. Ащ нэмык Іэу vcaкloхэм ашышхэр къетэгьэблагъэх, нэ Іуасэ афэтэш Іых. Тикультурэ, тилъэпкъ итарихъ ашІэным тыдэлажьэ. Тиамал къызэрихьэу тызэрадэ Іэпы Іэщтым тыпылъ. ГъэрекІо мы лъэныкъомкІэ проект дгъэхьазыри, Урысые зэнэкъокъум тыхэлэжьагь. Ау грантыр къитхыгъэп, тапэкІи ащ тыхэлэжьэщт, мылькоу къыт Іэк Іахьэрэм ельытыгьэу тильэпкьэгьухэм яунагьохэм тишІуагъэ ядгъэкІыщт.

Джащ фэдэу Натхъо Разыет къызэриІуагъэмкІэ, тхылъхэр агъэпсынхэмкІэ, паспортхэр къыдахынхэмкіэ, Іофышіэ Іухьанхэмкіэ къиныгъохэм яуалІэхэу тилъэпкъэгъу бзылъфыгъэхэм закъыфагъазэу къыхэкІы. Мыщ фэдэу закъыфэзыгъазэхэрэр джэуапынчъэу ІуагъэкІыжьхэрэп, афэлъэкІыщтымкІэ яшІуагъэ арагъэкІы. Мыщ дэжьым Гупчэм ипащэ зыкъыфигъази къыриlуагъ хабзэм амалэу иlэр нахь къырихьылІзу мы Іофыр лъагъэкІуатэмэ нахьышІоу зэреплъырэр. Ащыгъум тилъэпкъэгъоу хэкум къэкІожьыхэрэм зэрищыкІагъэм фэдэу адеlэнхэ зэралъэкlыщтым шэч хэлъэп.

«Хэкужъым къэзыгъэзэжьыхэрэм яхэбзэгьэуцугь» зыфиюрэ унашьор зэрэщагъэзыягъэм Іофхэр къыгьэхыльагьэх, — къыlуагь Асхьад. Къэк южьыгъэм «Вид на жикІолІагьэхэм закъыфигьэзагь. Ащ тельство» къызыдихыкІэ, Мэфэхьаблэ чІыгу Іахь къыщыратыщтыгь. Джы ащ фэдэ амал яІэжьэп, унашъор зэрэщагъэзыягъэм гумэкІыгьоу къыздихьыгъэр бэ.

- Адыгеим ибзылъфыгъэхэм я Союз мы Іофтхьабзэм къызэрэхэлажьэрэр зэригуапэр, ахэр ІэпыІэгъушюу зэрэщытхэр хигъэунэфыкІыгъ Мурад ГощлъапІэ. Ащ къызэриІуагьэмкІэ, бзылъфыгьэхэр ары унагьом нахь къин щызыльэгъухэрэр. Непэ ахэр зэутэлІэрэ гумэкІыгъохэм тегущыІэнхэр анахь

Іофтхьабзэм къырагъэблэгъагъэхэм ахэтыгъ Шам къикІыжьыгъэ тилъэпкъэгъу бзылъфыгъэу илъэс 12 хъугъэу Адыгеим щыпсэурэ Къэншъэо Кариман. Янэ, икІалэ ыкІи ипшъашъэ игъусэу ахэм хэкум къагъэзэжьыгъэу Мэфэхьаблэ щэпсэух. Кариман исэнэхьаткІэ юрист, мыщ къызыкІожьыгъэм къыщыублагъэу Іоф ышІэрэп. ИкІалэ сабыищ иІэу ахэм алъэплъэ. Ипшъашъи унагьо иІэу шъхьафэу щыс.

– Хэти ихэку ыгъотыжьын фае, цІыфым хэку имы Іэ хъумэ, хымэ, — elo Кариман. — Адыгеим тыкъызык южьыгъэм къыщыублагъэу къэзыгъэзэжьыхэрэр щы Іэныгъэм хэгъэгъозэжьыгъэнхэмкІэ Гупчэм ишІогъэшхо къытегъэкІы, ащ ипащэу ГъукІэлІ Асхьад тыфэраз. Тхылъхэр, паспортхэр тфагъэпсыгъэх, тищыкІагьэхэмкІэ къыддэІэпыІэх.

Кариман зыгъэгумэкІырэ закъоу къариІуагъэр зыщыпсэущтыгъэ Шам пенсиер къызэрэщамытырэр къэзыушыхьатырэ тхылъым игъэпсын ары. Тхылъыр къыІэкІэхьаным пае бзылъфыгъэр зыщыпсэугъэ Шам кІон фае, ащ мылъкушхо ищыкІагъ.

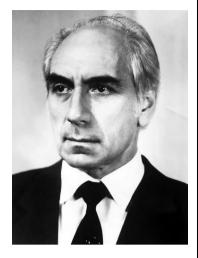
Консульствэм лъэныкъуитТури къызфагъэфедэзэ мы Іофыгъом къыхагъэлэжьэнхэ, упчІэжьэгъу ашІынхэ зэрэфаем зэхэсыгъом щытегущыІагъэх. Арэу зыхъукІэ, бзылъфыгъэр Шам мыкloy, тхылъыр зыщыпсэурэ чІыпІэм къыфагъэхьын алъэкІынэу кІэлъэІунхэу Кариман агъэгугъагъ.

ЗэІукІэгъум нэмыкІ Іофыгъохэми щатегущы агъэх.

КІАРЭ Фатим.

ШІукІэ агу ильыщт

Бэдзэогъум и 25-м, илъэс 95-м итэу идунай ыхъожьыгъ техническэ шІэныгъэхэмкІэ кандидатэу, СССР-м инефтяник гъэшІуагъэу, Адыгэ Республикэм лъэпкъ гъэсэныгъэмкІэ изаслуженнэ Іофышіэу, Чэчэн-Ингуш АССР-м наукэмкіэ ыкІи техникэмкІэ изаслуженнэ ІофышІэшхоу, орденэу «Щытхъум ита-

мыгъ» зыфиlорэр, медальхэу «loфшlэным иветеран», «Іофшіэным гъэхъэгъэшіоу щишіыгъэхэм апай» зыфиlохэрэр къызыфагъэшъошэгъэ Бэгъ Мурат Сыхьатчэрые ыкъом. Ащ щыІэныгъэм чІыпІэ дахэ щызыубытыгьэ къорэ пхъурэ ыпІугьэх. Ыкъоу Бэгъ Саид — зэлъашІэрэ актер, режиссер, Урысыем изаслуженнэ артист, Адыгэ Республикэм инароднэ артист.

АКъУ-м ипресс-къулыкъу къызэритыгъэмкІэ, Мурат Сыхьатчэрые ыкъор Мыекъопэ къэралыгъо гуманитар-техническэ колледжым (нэужым Адыгэ къэралыгъо университетым хагъэхьажьыгъэм) илъэс 18-м ехъурэ Іоф щишІагъ. Курсовойхэмрэ дипломхэмрэ япхыгъэ отделыр ары пэщэныгъэ ащ зыдызэрихьэщтыгъэр. ГеологиемкІэ, чІыдэгъэ ыкІи газ промышленностымкІэ Министерствэм ушэтынхэм ялабораторнэ ІофшіагъэхэмкІэ и Ведомствэ научнэ совет ар хэтыгъ. Чыдагьэм ыльэныкьокіэ лажьэщтыгьэ шіэныгьэлэжьхэми, хэшlыкlышхо а lофым фызиlэхэми шъхьэкІэфэ ин, осэшхо Мурат фашІыщтыгъ. Грознэм дэт нефть институтым щызэхэщэгъэ советзу шІэныгъэхэмкІэ кандидатыцІэр зыфаусыщтхэр зыщырахъухьэщтыгъэми ар хэтыгъ. Институтым ишІэныгъэлэжьхэм я Совет чанэу Іоф щишІагъ, чІыдагьэр къычІэщыгьэнымкІэ, чІыдэгьэ ыкІи газ къычіэщыпіэхэр гъэунэфыгъэнхэмкіэ секцием итхьаматэу Мурат щытыгъ.

Чэчэн-Ингуш АССР-м и Грозненскэ нефть институт инаучнэ ушэтын ІофшІэн ыкІи иобщественнэ политикэ щы акіэ гъэхъагъэу ащишіыгъэм фэшІ орденэу «Щытхъум итамыгъ», медальхэу «За трудовую доблесть», «За доблестный труд» зыфиlохэрэр къыфагъэшъошагъэх. В. И. Лениныр къызыхъугъэр илъэси 100 зэхъум Щытхъу тхылъ, Апшъэрэ Советым и Президиум ищытхъу тхылъитІу ыкІи нэмыкІхэр къыфагъэшъошагъэх. «Чэчэн-Ингуш АССР-м наукэмрэ техникэмрэкІэ изаслуженнэ ІофышІэшху» зыфиІорэ щытхъуцІэр къыфаусыгъ.

Бэгъ Мурат Іоф дэзышІэгъэ, гущыІэгъу фэхъугъэ пстэуми къыхагъэщы Іэдэб зыхэлъ цІыф Іушэу, шІу зыгу илъ ыкІи Іэпэ Іэсэныгъэшхо зыхэль ІофышІзу зэрэщытыгьэр. Адыгэ къэралыгьо университетым щылажьэхэрэр зидунай зыхъожьыгъэм и ахьылхэмрэ игупсэхэмрэ афэтхьаусыхэх. Адыгэ лъэпкъым ыкъо шІагьоу Бэгъ Мурат Сыхьатчэрые ыкъор егъэшІэрэу тыгу ильыщт, — къыщею АКъУ-м ипресс-къулыкъу къытыгъэ тхьаусыхэ тхылъым.

Іоныгъом и 7-м рагъэжьэщт

(ИкІэух).

А чІыпІэм адыгэ къуаем ифестивалэу нэужым щыІэщтыр ыкІи мэхьанэшхо зиІэ хъугьэ-шІагьэхэм япхыгъэ нэмык Іофтхьабзэхэри шызэхашэхэзэ ашІышт.

Республикэм и ЛІышъхьэ фестивалым ипрограммэ къыдилъытэрэ лъэныкъохэм анаІэ тыраригьэдзагь. Лакъохэу къоеихынымкІэ зищытхъу чыжьэу Іугьэхэм ащыщ унагьохэр агьэшІощтых, унагьом и Ильэс телъытагъэу нэмык Іофтхьабзэхэ-

ри зэхащэщтых. Ахэм анэмыкІзу кІэлэцІыкІухэр зыщыджэгущтхэ, зыщычэфыщтхэ чІыпІэм епхыгъэ Іофшіэнхэри зэшіуахыщтых, лъэпкъ ІэпэщысэхэмкІэ ыкІи творчествэмкІэ мастер-классхэр зэхащэщтых. Республикэм имуниципальнэ образование пэпчъ зэхищэгьэ щагу зэтегьэпсыхьагъэхэр, адыгэ къуаер изыхыхэдехеппын трешение фо мед хьакІэхэм рагьэлъэгьунхэ алъэкІыщт. Къуаер зэрэрахырэм нэмыкІэу, ар зыщагъэфедэрэ шхыныгьохэри агьэхьазырыщтых,

ціыфэу Іофтхьабзэм къекіоліагъэхэри ахэм ахагъэ Іэщтых.

Концертым республикэм ипэрыт купхэр хэлэжьэщтых. - эфитифем хъугъэ-шагъэху рекіокіыщтхэм онлайн шіыкіэм тетэу яплъынхэ алъэкІыщт.

«Адыгэ къуаем ифестиваль мэхьэнэ ин иІ. Республикэм зекІонымкІэ амалэу иІэхэм нэlyacэ зэрафашІыштхэм дакlov адыгэ культурэм хьакІэхэр щагъэгъозэщтых, республикэм итамыгъэу хъугъэ къуаер нахь зэльарагьэш Іэщт. Тихэгьэгу ис

цІыфхэр адыгэ къуаем нахьыбэу къык І эупч І эхэ хъугъэ ык Іи тэри къчаеч къыдэдгъэк Іырэм илъэс къэс нахь хэтэгъахъо. Фестивалыр тапэкІэ нахь игъэкІотыгъэу зэрэтшІыщтым дакІоу гьомылэпхъэ къабзэм къыкІэупчІэрэ цІыфхэми яшІоигъоныгъэ зэрафэдгъэцэк Іэштым тына Іэ тедгъэтыщт», — къыlуагъ Адыгеим и Ліышъхьэ.

Адыгэ Республикэм и Лышъхьэ ипресс-къулыкъу къытыгъэ къэбархэмкІэ ТХЬАРКЪОХЪО Сафыет.

IIIIamibaxam appoin Loodin Janan Jiran Jiran

(ИкІэух).

Мы уахътэм Іофшіэнхэм япроцент 78-р зэшІохыгъэ хъугъэ. Котельни 190-р хьазыр, фабэм икІуапІэхэми процент 78-рэ ахагъэкІыгъ, псы къычІэщыпіэхэм япроцент 81-рэ, ащ икіуапіэхэм япроцент 86-р агъэхьазырыгъах.

Чъэпыогъу мазэм и 1-м нэс муниципальнэ образованиехэм ІофшІэнхэр ащаухынхэшъ, Ростехнадзорым ыуплъэкІунхэ фае. Ащ зыпари щыкІагьэ къахимыгъэщымэ, унэхэм ягъэфэбэн зэрэфэхьазырхэр къэзыушыхьатырэ тхылъхэр къаритыщтых. Непэ палъэхэм адиштэу ІофшІэнхэр лъэкІуатэх, игъом аухыным зэкІэ ыуж ит.

Ащ нэмыкіэу, псэупіэ-коммунальнэ хъызмэтыр бжыхьэ-кІымэфэ уахътэхэм афэгъэхьазырыгъэнхэм къыдыхэлъытагьэу Кощхьэблэ районымкІэ Блащэпсынэ псэупІэ коим иадминистрацие зычІэт унэм ышъхьэ зэблахъугъ. Квадратнэ метрэ 400 фэдиз хъурэм сомэ миллиони 2-м ехъу пэІухьагъ.

ПсэупІэ-коммунальнэ хъызмэтым игъэкІэжьын фытегъэпсыхьэгъэ шъолъыр программэу 2023 — 2027-рэ илъэсхэм ательытагьэм ипхырыщыни лъагьэкІуатэ. Хъымыщ Тимур тызэрэщигьэгьозагьэмкІэ, ащ къыдыхэлъытагьэу Адыгэкъалэ фабэм икІуапІэхэр щызэблахъух. Мы уахътэм зыуж итхэр километри 7-м ехъум изэблэхъун сомэ миллион 276-рэ пэlухьащт. Іофшlэнхэр блэкІыгъэ илъэсым ыгузэгухэм адэжь рагъэжьагъэх, мыгъэ унэхэм ягъэфэбэн къэмысызэ аухынэу ары гухэлъэу яІэр.

– Адыгэкъалэ мы лъэныкъомкІэ гумэкІыгьохэр зиІэхэр бэ*шІагь*э, — къыІуагъ ащ. -ЧІычІэгьымкІэ къалэм псэу къыкІахьэрэр лъэшэу къыдэкІуаешъ, трубэхэр ащ хэлъхэ мэхъух. Ащ ыпкъ къикІэу мэульыих, зэхэтакьох, псыр къатІупщы. КІуапІэхэр загъэпсыгъэхэм къыщыублагъэу зыпарэкІи зэблахъугъэхэп. Джы мы программэм ишІуагьэкІэ «пенополиуретан» зыфаІорэм хэшІыкІыгьэу, псэу къыкІахьэрэм иягъэ римыгъэкІынэу, льэхьаным диштэрэ сеть дэгьу яІэ хъущт.

Мы программэм ишІуагъэкІэ блэкІыгъэ илъэсым Мыекъуапэ псы къабзэм икІуапІэу километри 7,7-рэ щызэблахъугъ, пстэумкІи сомэ миллиони 117-рэ тефагъ. 2024-рэ илъэсым джыри кloпlэ километрэ 27-рэ агъэкІэжьынэу ащ ипроект агъэхьазырыгъ. Ащ сомэ миллион 400 фэдиз пэІухьащт. Ахэм анэмыкі эу псы шіоим пае километри 3 Адыгеим икъэлэ шъхьа в щызэблахъунэу тхылъхэр агъэхьазырыгъэх. Ащ сомэ миллион 60 тефэщт.

Джащ фэдэу энергием икъызэтегьэнэн фытегъэпсыхьэгъэ программэм къыдыхэлъытагъэу, станицэу Джаджэм котельнэ щагъэцэкІэжьы. Мыгъэ джыри ащ фэдэу зы псэуалъэ мыщ щашІын гухэлъ яІ. Сомэ миллиони 6 тефэщт, илъэсым ыкІэм нэс аухынэу ары зэрагъэнэфа-

Іофыгъоу непэ къэуцухэрэми ягугъу тшІыгьэ. Электроэнергием, гьэстыныпхьэ шхъуантІэм апкІэ игьом къэзымытыхэрэр организациехэм зэрахэтхэр ары анахьэу тызтегущы агъэр. Псэуп 1 э-коммунальнэ хъызмэтым ипсэуалъэхэр бжыхьэ-кlымэфэ уахътэхэм зыщафагъэхьазырхэрэ лъэхъаным чІыфэхэр «гъэохъуакІо» мэ-

Хъымыщ Тимур къызэриІуагъэмкІэ, мы илъэсым ижъоныгъокІэ мазэ нэс пштэмэ, гъэстыныпхъэ шхъуантІэмкІэ чІыфэхэр сомэ миллион 479-м ехъух, электроэнергием ыпкІэу къамытыгъэр сомэ миллиони 145,4-рэ мэхъу. АР-м псэолъэшІынымкІэ, транспортымкІэ, псэупіэ-коммунальнэ ыкіи гьогу хъызмэтымкІэ и Министерствэ иунашъокІэ межведомственнэ комиссие зэхащагь. Гъэстыныпхъэ шхъуантІэм электроэнергием, псым, фабэм апкІэ игъом къэугьоигьэ хъуныр ары ар зыфэгьэзагьэр. Аш хэбзэухъумэкІо къулыкъухэм, ПсэупІэ инспекцием, уасэхэмрэ тарифхэмрэкІэ

АР-м и ГъэІорышІапІэ, экономикэ хэхъоныгъэмкІэ ыкІи сатыумкІэ Министерствэм яліыкіохэр хагъэхьагъэх

– ХъызмэтшІапІэхэр бжыхьэкІымэфэ уахътэм фэгъэхьазырыгъэнхэмкІэ чІыфэхэм яягъэ къэкІо. Ахъщэр икъоу аІэкІэлъмэ, ІофшІэнэу ищыкІагьэр хэзыгъэ имыІэу арашІылІэщт. ХъызмэтшІэпІэ цІыкІухэр ары анахьыбэу гумэкІыгьо хафэхэрэр. Сыда пІомэ ахэм

амалэу яІэр нахь макІ, предприятие инхэм къызхагъэкІын ІэпэчІэгъанэ аІэкІэлъ, – къыІуагъ Хъымыщ Тимур.

ПсэупІэ-коммунальнэ хъызмэтым епхыгъэ ІофшІэнэу республикэм щызэшІуахырэр зэкІэ фабэр, псы къабзэр, гъэстыныпхъэ шхъуантІэр, электроэнергиер унэхэм икъоу аlэкlэхьанхэм, цІыфхэм Іэрыфэгъу щы акіэ я і эным фытегъэпсыхьагъэх. Ахэр мыгужъонхэм пае гъэстыныпхъэ шхъуантІэм, псым, электроэнергием, фабэм, нэмыкі псэупіэкоммунальнэ фэlо-фашІэхэм апкІэ игъом ттыныр зэкІэми типшъэ-

ХЪУТ Нэфсэт. Сурэтхэр: Іэшъынэ Аслъан.

Мы программэм ишІуагъэкІэ блэкІы-гъэ илъэсым Мыекъуапэ псы къабзэм икІуапІ у километри 7,7-рэ щызэблахъугъ, пстэумкІи сомэ миллиони 117-рэ тефагъ. 2024-рэ илъэсым джыри кІопІэ километрэ 27-рэ агъэк Іэжьынэу ащ ипроект агъэхьазырыгъ. Ащ сомэ миллион 400 фэдиз пэІухьащт.

Мы илъэсым ижъо-ныгъокІэ мазэ нэс пштэмэ, гъэстыныпхъэ шхъуантІэмкІэ чІыфэхэр сомэ миллион 479-м ехъух, электроэнергием ыпкІэу къамытыгъэр сомэ миллиони 145,4-рэ мэхъу.

Урысые политическэ партиеу «Единэ Россием» и «НыбжыкІэ Гвардие» шьольырыкІзу кьэралыгьом кьыхэхьажыгьэхэм афитупщынэу тхыльхэр егьэхьазырых.

Іофтхьабзэу «Книги — Донбассу» зыфиІорэм ар къыдыхэлъытагъ, художественнэ ыкІи кІэлэцІыкІухэм апае тхылъхэр, краеведением фэгъэхьыгъэхэр ары анахьэу зэlуагъакlэрэр.

«Единэ Россием» ыкІи «НыбжьыкІэ Гвардием» яштабхэр ары тхылъхэр зыщаугьоихэрэр. Ахэр Мыекъуапэ иурамэу Пролетарскэм тетых, унэм иноме-

нэскіэ, псэ къапэкіэжьы, ахэм яавторхэм тхылъеджэхэр кІэу яІэ мэхъух. ШІоигъоныгъэ зи Іэхэр зэк Іэ мы Іофтхьабзэм къыхэлэжьэнхэ алъэк Іыщт, ятхыльхэр штабым къырахьыл Іэхэмэ тигопэщт, — къыІуагъ хэбзэихъухьэ ныбжыкі эхэм я Палатэу УФ-м Федерациемкіэ и Совет щызэхащагъэм, Мыекъуапэ инароднэ депутатхэм я Совет ахэтэу, Адыгеим и «НыбжьыкІэ Титхыльхэр шьольырык Іэхэм за- Гвардие» ипащэу Бэрзэдж Асыет.

Ильэс 16 уныбжьэу фильм кlэкl тепхынышь, урысые ыкІи дунэе фестивальхэм уакъыщыхагъэщыныр къыздэгьэхъугъуая? Хьау, шІоигъоныгъэ уиІэмэ.

Ащ ишыхьат АКъУ-м истудентэу, республикэ гъэзетэу «Советскэ Адыгеим» иІофышІэу ЖакІэмыкъо Ислъам. Непэ илъэс 18 зыныбжь кІэлакІэм илъэситіукіэ узэкіэіэбэжьмэ, джыри я 10-рэ классым исэу, такъикъ 23-м къехъурэ социальнэ фильм цІыкІоу «ЦІыфыр» зыфиlоу тырихыгъэм фестивалыбэмэ яшІухьафтын къылэжьыгъ. Джы ІофшІагъэр Канадэм икъалэу Торонто щыкІорэ кинофестивалэу «WideScreen Film» зыфигорэм иктэух едзыгьо ызыпліэнэрэ Іахь ихьагь. Ащ Ислъам рагъэблэгъагъ.

Кинематографием ылъэныкъокІэ чыжьэу кlорэ мурадхэр сценарист ыкlи режиссер ныбжьыкІэм иІэх. АхэмкІэ ар «АМ-м» къыдэгощагь.

ЕгъэжьапІэр

— Зэкіэми афэдэу сиціыкіугьом фильмхэр сик асэщтыгьэх, сятэ сигьусэу кинотеатрэм сыкІощтыгъ, сяплъыщтыгъ. Ащ дэжьым сыда анахьэу къагъэлъагъощтыгъэр? Кино щхэнхэу, блокбастерхэу бэхэр зэплъыхэрэр ары. УцІыкІу зыхъукІэ, а зэкІэ угу рехьы, ау нахьыжъыІо узыхъукІэ пшІогьэшІэгьоныжьхэп. Москва тыщыІ у мафэм Лубянкэм ичыжьэплъапіэ къыщыткіухьагъ, ятіонэрэ мафэм тыкъэкІожьыгъэу а чІыпІэ дэдэм Тарантино щы агъэу къэбар зэхэсхыгъ. Ащ дэжьым ар сшІэщтыгьэп. Арыти, режиссерыр сшІогъэшІэгьон хъуи, Мыекъуапэ сыкъызэкІожьым ифильмхэм сяплъыгъ. Сызэсагъэмэ атекІыщтыгъэх ахэр. Ащ фэдэу ямышІыкІэу фильм тепхын зэрэплъэкІыщтыр къызгурыІощтыгъэп. Ащ дэжьым сызэрэхэукъуагъэр зыдэсшІэжьыгь: ащ фэдэ режиссер бэлахьым сыlукlэн слъэкlыщтыгъэу блэзгъэкlыгъ. Арышъ, кинематографиер сшІогъэгъон зыхъугъэр джащ дэжьыр ары. А лъэхъаным, илъэс 14 сыныбжьэу, апэрэ сценариер стхыгъагъэ. Ари фильм сшІынэу сыфэягь, ау ыужкІэ сыкІэгьожьыгь. Вестерн Адыгеим щытезыхырэ режиссерым ар фэгъэхьыгъагъ. Теджи, тыщхи, тызэбгырыкІыжьыгъ.

Мыдырэр, фильмэу тесхыгъэ «ЦІыфыр», зы чэщкІэ стхыгъэ. Тхылъ щыІ нейробиологием фэгъэхьыгъэу, шІэныгъэлэжьэу Дэвид Иглмен ытхыгъ. Ащ къыщею нервэ пакіэхэр ціыфым имыІэхэмэ, шъхьэкуцІым нахь дэгъоу ІОФ ЫШІЭЩТЭУ. АЩ СЫЗЕДЖЭМ ЫКІИ ВИдеоушэтыным сызеплъым, сценарием итхын сыгу къэкІыгъ. КІэлэ ныбжыкІэу нервэ пакіэхэм ащыщхэр имыіэхэу къэтэджыгъэм ар къытегущыІэ. Сыд фэдэрэ шІэныгъи ащ такъикъ заулэкІэ къыІэкІахьэщтыгъ, ау ыгу е ышъхьэ къихьагъэр къыгъэлъэгъон амал иlагъэп. ЦІыф пстэумэ афэдэ хъужьыным пае операцие ышІынэу къыраlуагъ.

Фильмыр

— «ЦІыфыр» зэпытхъыгьэу мэзитІурэ тетхыгь. Зэхэубытагьэу мэфитф фэдиз. Такъикъ 23-м къехъур икІыхьагъ. Актер нэбгыритф хэлэжьагъэр: УдыкІэко Ислъам, Анастасия Некоз, Элеонора Старковар, Владислав Клевогиныр ыкІи Михаил Нуреевыр. Ахэм афэшъхьафэу нэмыкІхэри хэтых. Хэлэжьэщтхэм якъыхэхынкіэ Удыкіэко Ислъам Іофышхо ышІагь, ары зыгьэнэфагьэхэр шъхьадж

къышІыщтыри къэзышІыщтыри. Зэрэтетхыгъэри профессиональнэ камерэп. Ары ыкІи техническэў ар дэеў зыкІэхъўгъэр. Аш къыхэкІэу фильмыр шІуцІэ-фыжьэу тшІыжьыгьэ. Нэфынэ дэгьу зэрэщымыІэм къыхэкІзу герой шъхьаІзм изэхашІзхэр зыщымакіэм шіуціэ-фыжьыр щыдгъэфедагъ. Фестивальхэм ар бэмэ агу щырихьыгь, екІолІэкІэ хэхыгьэу дгьэфедагьэу къащыхъугъ, ау тэркІэ ар хэкІы-

Адыгеим кинематографием зыщетэгъэушъомбгъу тэІо шъхьаем, ащ пае зи тшІэрэп. Ары, зэнэкъокъухэр щы-

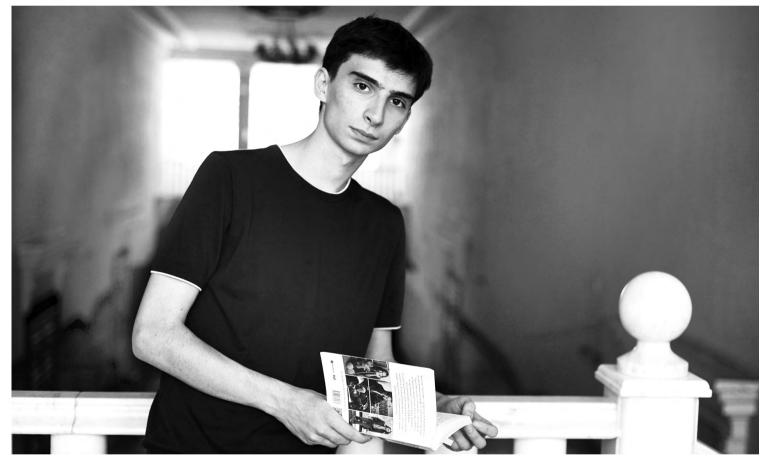
Гупшысэхэм якъэкІуапІэхэр

Тыдэ сыкІоми, сигупшысэхэр кином фэгъэхьыгъэх. Ащ къикІырэп сценарием пае ІэубытыпІэ сыльыхьоу. Птхыщтмэ, гупшысэ къызхэпхын закІ. Сэ сишэныр – Іофшіэныр есэхьыжьэшъ, тхьапитіу-щы ужым чІэсэдзыжьы, мэхьанэ имыІэу къысщэхъужьы. Ащ фэдэу сценарий ныкъотхэу 15 фэдиз щылъ.

Сценарий птхыщтмэ, къыІуатэрэр арэп шъхьа вр, гум къик ву, шъыпкъагъэ хэлъын фае. Я 2-рэ фильм сиІ къыдэмыкІыгъэу. «Последнее слово Вивьена» ыцІэр. Зытетэхым, апэ тыгу рихьыгъ, ау етІанэ джэнджэшхэр сыгу къихьагъэх ыкІи ар къызхэкІырэр къызгурыІошъущтыгъэп. ЕтІанэ къэсшІагь — джа зыфэсюгьэ гукъикныр, гупшысэу пхырыщыгьэр къыхэщын фае, армырмэ, хьаулый. АхъщэкІэ тырахырэ фильмхэр адэ

– Сифильм «Мечта» зыфиІорэ Дунэе кинофестивалэу Москва щыкІуагьэмрэ Нью-Джерси щызэхащэгъэгъэ кинофестивалэу AWIFFT зыфиlорэмрэ яфинал нэсыгъагъ, фестивалэу «Киношокым» «Короткометражнэ фильм анахь дэгъу» зыфиюрэ ціэр къыщихьыгъ, кинофестивалэу ZOV «Социальнэ фильм анахь дэгъур» къыщыфагъэшъошагъ. Джы Торонто къыщагъэлъэгъощт. Фестивальхэм агу щырихьыгъэу къаlo. Сигуапэ, ау сэ тІэкІу рагьэлыекІыгьэу сэльытэ. Адыгеим ащ фэдизэ щытхъу ащ къыщилэжьыгъэп, бэ агу римыхьыгъэу къыхагъэщыгъэр. Нахьыбэми адесэгъаштэ, ау кинематографием хэзышІыкІэу республикэмкІэ тиІэр макІэ. Ары нахь мышІэми, сыд фэдэрэ еплъыкІи сэркІэ мэхьанэ иІ.

рекІокІых, ау фильмыр тепхын фаеба, камерэхэр ыкІи нэмыкІэу ищыкІагъэхэр къызіыпхын щыіэп, специалистхэри бгъотыщтхэп.

Гупшысэу сэ сиІофшІагьэ пхырысырэр цыфэу сымаджэр къэзгъэлъэгьо-

щысхэу еплъыхэрэм ашІогъэшІэгъон хъущтыр къаугупшысы. Сэ тесхырэр авторскэ фильмых. Сценариеу стхыгьэмкІэ къэшІыгъо зытІущыр зыфэдэщтыр сшъхьэ къызщызэхэуцокІэ, тесхынэу езгъэжьэн слъэкІыщт. Ау ащ фэдэу ныр арэп. Марыба непэ зэкіэми гумэ- бэрэ къыхэкіырэп. Етіани о къызэкІыгъохэр тиІэх, депрессием игугъу рэпшІошІыгъэу тепхыжьышъурэп, нэмы-

Ильэс 18 зыныбжь кІэлакІэм ильэситІукІэ узэкІэІэбэжьмэ, джыри я 10-рэ классым исэу, такъикъ 23-м къехъурэ социальнэ фильм цІыкІоу «ЦІыфыр» зыфиІоу тырихыгьэм фестивалыбэмэ яшІухьафтын кьылэжьыгь. Джы ІофшІагьэр Канадэм икьалэу Торонто щыкІорэ кинофестивалэу «WideScreen Film» зыфиlорэм икlэух едзыгьо ызыпліэнэрэ Іахь ихьагь.

ашІыба. Нервэ пакІэхэр уимыІэхэмэ, а зэхашІэхэр зыфэдэр пшІэщтэп, ахэр умышІэхэмэ уиІоф утемыплъэхъукІэу, Іофыгъохэм укіэрамыщэу удэлэжьэн плъэкІыщт. ИмыщыкІэгьэ бащэмэ тагьэгумэкІы. Ау цІыфхэм нахьыбэхэмкІэ зэплъыгъэхэр къаІотэжьы нахь, гупшысэу хэлъым тегущыІэхэрэп. Ары зыфасІорэр.

кІэу мэхъу. ЧІыпІэм, уахътэм, хэлажьэхэрэм ялъытыгъэу зэпхъокІын фаеу мэхъу. Арышъ, анахь фильмэ дэеу тырахыгъзу зыфаюрэми осэшхо есэты, сыда пюмэ къызгурэю ар зэрэкъиныр. Сценариер птхыным, итехын, изэхэгъэуцожьын кіуачізу пэіухьэрэр сшъхьэкіз

Мурадхэр

– АКъУ-м июридическэ факультет сыщеджэ, ау Іоф рысшІэщтэп. Тиунагьо исыр зэкІэ юристых, сэри а лъэныкъом зестыгь, ащ ыуж экономическэ сэнэхьати зэзгъэгъотынэу сыфай. Ахэр хьаулыехэу слъытэрэп, сыда пІомэ сыд фэдэ лъэныкъокІи а шІэныгъэхэр къыпфэфедэжьыщтых. Сырежиссер, сыжурналист, етІани юрист гъэсэныгъэ зэрэсиІэр сирезюме пытхагъэмэ сэркІэ дэгъу. Ау ащ дакloy кинематографиеми сыфеджэ сшІоигъу. Фильм техыныр сищыІэныгъэ хэзыщтэп. Пшызэ шъольыр культурэмкІэ и Институт Іут кІэлэегъаджэу Гиберт еджакІо сыригъэблэгъагъ. Фестивалэу «Киношокым» къышысатыгъэ тыныр ащ къысфищэжьыгъагъ, ары нэІуасэ тызэрэзэфэхъугьэри. Сфэгьэхъумэ, джащ дэжь еджакІо сыкІонэу сыфай. Ау ар неп, неущ сюрэп. Джыри фильм кіэкі горэхэр тесхынэу сигухэлъ, ар мурад благъэр ары. Ау илъэскіэ, тіукіэ фильм икъугъэм Іоф дасшіэ сшіоигъу.

АНЦОКЪО Ирин.

Сурэтыр: А. Лаутеншлегер

Тилъэхъан илІыхъужъхэр

Хэгъэгур ктымухтумэныр ишшьэрыльэу ылыытагь

Апэрэ гуфакlохэу Адыгеим икlыхи хэушъхьафыкlыгъэ дзэ операцием хэлэжьэнэу кlyaгъэхэм Мыекъопэ районым щыщ Сергей К. ахэтыгъ. Ащ фэдэ лъэбэкъу ышlынэу зэрэхъугъэр, патриотизмэм имэхьанэ, гукъэкlыжьэу иlэхэр, дзэкlолlхэм аратырэ къэралыгъо lэпыlэгъур, нэмыкlхэри ащ къытфиlотагъэх.

ЩыІэныгъэ гъогур

Сергей Мыекъуапэ къыщыхъугъ ыкіи щапіугъ. Ау иунагъокіэ станицэу Дагестанскэм кощыжьыгъэхэу илъэс 17 хъугъэ ащ зыщыпсэухэрэр. Дагестанскэ къэзэкъ обществэм иатаман. Пхъэм хэшіыкіыгъэ пкъыгъо зэфэшъхьафхэр къызщыдагъэкіыхэрэ цехым іоф щешіэ. Ишъхьэгъусэу Натальерэ ежьыррэ кіалэрэ пшъашъэрэ зэдапіугъ. Викторие банкым іоф щешіэ, Владислав Москва щыі, ОМОН-м хэт. Ахэм къакіэхъухьажьыгъэ сабыитіумэ нэнэжъ-тэтэжъхэм ямафэхэр джы къафагъэчэфых.

ЗэкІэ къызщежьагъэр

ХэушъхьафыкІыгъэ дзэ операциер зырагъажьэм, Мыекъопэ къэзэкъ отделым гуфэкІо кІалэхэр ыугъоихэу фежьагъ. Пыим пэуцужьынхэу зэрэугъоихэрэм ахэтэу Украинэм кІонэу тигущыІэгъуи рихъухьагъ. Нэбгырэ 27-рэ хъухэу 2022-рэ илъэсым мэлылъфэгъум и 29-м гъогу техьагъэх. МэфитІурэ зэо ІофхэмкІэ яІэпэІэсэныгъэхэр полигоным щапсыхьагъэх. Ащ ыпэкІи къэзэкъ отрядхэм ахэтхэу ащ фэдэ егъэджэн Іофтхьабзэхэм ахэр бэрэ ахэлажьэхэу зэрэщытыгъэм ишІуагъэ къэкІуагъ.

— Мэлыльфэгьум и 30-м «кІэпсэжъыем» тызэпырыкІыгьэхагь. Хэгъэгур къызэрэджэрэр, ІэпыІэгьу зэрищыкІагьэр, къэтыухъумэнэу зэрэщытыр къызгурыІуагьэти, а лъэбэкъур сэ сишІоигьоныгьэкІэ сшІыгьэ, егьэзыгьэ Іоф хэльэу щытыгьэп. Нацистхэм хьэкІэ-кьокІагъу зэрахьэрэр нахь льымыкІуатэу, къызщежьэгьэ чІыпІэм ыльапсэ щызэпыпчымэ нахь тэрэзэу сепльы, — хигьэунэфыкІыгь Сергей. Гуфакіор минометнэ батальоным хэфагь, расчетым икомандирэу щытыгь. Ежь якъэзэкъ командирхэм анэмыкізу, я 71-рэ полкым епхыгъэхэу ащ зэо пшъэрылъэу къафигъэуцухэрэр агъэцакіэщтыгъэх. Запорожскэ лъэныкъом ичіыпіз зэфэшъхьафхэм къулыкъур ащахьыгъ. Джаузэ, мэзитіу зэзэгъыныгъэр зеухым, ядэжь къэкіожьыгъ. Ау рэхьатэу бэрэ исын ылъэкіыгъэп. Ятіонэрэу а илъэс дэдэм, чъэпыогъум и 10-м, ыгъэзэжьыгъыкіи 2023-рэ илъэсым щылэ мазэм и 17-м нэс къэтыгъ. Ащ дэжьым штурмовой бригадэм хэтыгъ.

Сергей унашъоу ышІыгъэм иунагъуи къыдыригъэштагъ. Ащ дэжьым икІали студентыгъ нахъ мышІэми, ишъхьэгъусэу Наталье пэрыохъу фэхъугъэп.

— Хъулъфыгъэм ышІыгъэ унашъом ухэгущыГэнэу ищыкІагъэп. Ар етІани Хэгъэгур къэухъумэгъэныр хъулъфыгъэ пэпчъ зэрипшъэрылъыр къызыдыхэплъытэкІэ, къэбгъэуцунэу щытэп. Шъыпкъэр пІощтмэ, лъэшэу сыфэгумэкІыгъ. Апэ зэкІом, зэпхыныгъэ дытимыІзу къин тлъэгъугъэ, ау ятІонэрэ кІогъум загъорэ къытфытеон амал иІагъ, ащкІэ зыдгъэрэхьатыщтыгъ. Зэпымыоу Тхьэм сыфелъэІугъ, ары сшІэшъущтыгъэ закъор, — къытиІуагъ Наталье.

«КІэпсэжьыем» узэпырыкІымэ...

Зэуапіэм ижъотыпіэ ухэхьаныр телевизорым къыгъэлъагъоу, къаіуатэрэм фэдэп. Ащ щыхъурэ-щышіэрэр хэти зэфэшъхьафэу ыгукіэ зэхешіэ.

— Шъуашэр зыщыпльэу, Іашэр пштэу, машинэм уисэу шьофхэр зэ-

пыпчыхэ зыхъукІэ, «сафари» горэм ухэхьагъэм фэд. Хэти зэрыт чІыnІэр зэ ϕ э ∂ – e оры, e ежьхэр ары. Ащ дакІоу угу пытэу иль къыпфагъэуцугъэ зэо пшъэрылъхэр пшъэдэкІыжь хэльэу зэрэбгьэцэкІэнхэ фаер. О уищыІэныгьэ узэрэфэбанэрэм фэдэу, узэхэт ныбджэгъухэмкІи узэфэсакъыжьынэу щыт. Сыда пІомэ ащ щыхъун ылъэкІыщтыр къэшІэгьуае. Арышъ, апэрэ мафэхэм щыхъурэ-щышІэрэр зэхэпшІэныр къин, ормыр фэд ар къызэхъулІэрэр, фильм горэм ухэтым фэд. Нэужым уесэ, зэкІэри нахь къыбгурэІо, — къыІуагъ тигущыІэгъу.

ГукъэкІыжьхэр

ДзэкъулыкъушІэхэм къиныгъуабэ зэпачыгъ, чІыпІэ зэфэшъхьафхэр зэблахъухэзэ кощыгъэх, пытапІэм бэрэ Іутыгъэх, пчъагъэрэ пыим игъэпытэгъэ позицием екІугъэх, къауІагъэхэри къыхэкІыгъэх.

ХэушъхьафыкІыгъэ дзэ операциеу кІорэм нахьыбэрэмкІэ топыщэхэр ыкІи цІыф зэрымыс быбырэ пкъыгьохэр щагьэфедэх, — **къеİya**тэ Сергей К. – Гъэпытэгъэ позициер пыим щыухъумэгъэным фэшІ тиотряд щэрыонхэм ахафэу къыхэкІыгъ. Ащ фэдэ зэпэуцужьэу мафэ горэм щыІагьэм чІэнагьэхэр тигъэшІыгъэх, такъикъ 15-м къыкІоцІ нэбгырэ 22-р къагъэтІылъыгъ, тащыщхэри къауІагьэх, ау зэрифэшъуашэу къытфагьэуцугьэ пшъэрыльыр ащ дэжьым дгьэцэк Гагьэ. Анахь къин хъурэр къыбгот ныбджэгъухэр зычІэунэхэкІэ ары.

ТигущыІэгъу фэбэ лъэхъанми, кІымафэми дзэ операцием хэтынэу хъугъэ. Ау кІымафэр нахь зэрэкъиныр ащ къыхигъэщыгь. А лъэхъаным зыдэщытыгъэхэ поселкэу Александровкэм цІыфхэм къаунэкІыгъэ унэхэм арысыгьэх. Чэзыу-чэзыоу зэуапІэм Іухьэщтыгьэх, сыда пІомэ окопхэм а зы нэбгырэхэр бэрэ адэмысынхэм фэшІ. ГущыІэм пае, нэбгыри дехапыдеашп оег е/ишифем д-8 агъэцэкІэнхэу кІощтыгъэх, еадь мышифем едоГуньствиным адрэ нэбгыри 8-м зэблахъущтыгъэх. Ащ фэдэ зыхъурэм, чІэнагъэхэри нахь макІ.

— Непэ тикъэралыгьо ищынэгьончьагьэ къэзыу-хъумэрэ дзэкІолІ пэпчь уеупчІыгьэми, къыуиІощтыр зы: «Ти Хэгьэгу фытиІэ шІульэгьур ыкІи ащ инеущ льызыгьэкІотэщт сабыйхэм ящынэгьончьагьэ къэтыухъумэныр, ащ фэдэ

тхьамыкІагьор къальытымыгъэІэсыныр ары тыкъызкІэкІуагъэр». Сабыйхэм анахь льапІэ сэркІэ щы-Іэп. Щысэ къышъуфэсхьын, тыздэтыгъэ Александровкэм ушъхьагьу зэфэшьхьафхэм апкь къикІыкІэ кІэлэцІыкІуитІу зиІэ унагьо горэ къыдэнагъэу джащ фэдиз бырсырым хэтыгъ. Максим илъэси 7, Викторие илъэси 4 аныбжьыгъ. Ахэр тигупсэ шъыпкъэ хъугъагъэх, зэкІэ шІушІэ ІэпыІэгьоу къытфащэрэм изырызыгьо яттыщтыгь. Пшызэ дзэ къэзэкъ обществэм иатаманэу Александр Власовыр къызэкІом, унагъом икъэбар къыфэтІотагь. Обществэм иахьшэ кьыхахи, псэүпІэ а унагьом Краснодар къышыфашэфи, къагъэкошыжьыгъэх. Ащ фэдэ зэкъошныгъэ зэфыщыты- κI эхэми мэхьанэ яI, — **къыхигъэ**щыгъ Сергей К.

Къэралыгъо ахъщэ тынхэр

ГуфакІор и Хэгъэгу къыухъумэнэу зэкІо лъэхъаным джы атырэ ахъщэ тын инхэм афэдэхэр щыІагъэхэп.

— А льэхьаным агьэнэфэгьэгьэ ахьщэ тын пстэури къысатыгь. Ау къыхэзгьэщымэ сшІоигьор мыльку пае ащ сызэрэмыкІуагьэр ары. Сыдэу хъугьэми, ар ахьщэ къэгьэхьапІзу пфэІощтэп. ЫпшъэкІи къыщысІуагь, пыим тыпэуцужьын, ащ ибзэджэшІагьэ нахь льымыкІуатэу, а чІыпІэм щызэпытчыныр, тиныбжьыкІэхэр нахь макІзу ащ ащэнхэм фэшІ а льэбэкъур зыкІэсшІыгьэр, — хигъэунэфыкІыгь Сергей.

ТигущыІэгъу щытхъу хэлъэу къулыкъур зэрихьыгъэм фэшІ рэзэныгъэ тхылъхэр ыкІи медаль зэфэшъхьафхэр къыфагъэшъошагъэх. Мы уахътэм иІофшІэн пидзэжьыгъэу мэлажьэ. Ащ дакІоу республикэм иобщественнэ щыІакІэ амал зэриІэкІэ хэлажьэ. Фондэу «Хэгъэгум иухъумакІохэр» зыфиІорэм зэпхыныгъэ дыриІэу ащ зэхищэрэ патриотическэ Іофтхьабзэхэм ахэлажьэ.

Непэ тикъэралыгъо имамыр щыlакlэ нацистхэм ащыухъумэгъэным, ащ щыпсэурэ цlыфхэм ярэхьатныгъэ къэухъумэгъэным афэбэнэрэ дзэкlоліхэм щытхъур адэжь. Ахэм гражданскэ пшъэдэкlыжьэу яlэр къагурыlозэ, лlыхъужъныгъэу зэрахьэрэр тарихъым къыхэнэщт, къыткlэхъухьэхэрэмкlэ щысэтехыпlэщтых.

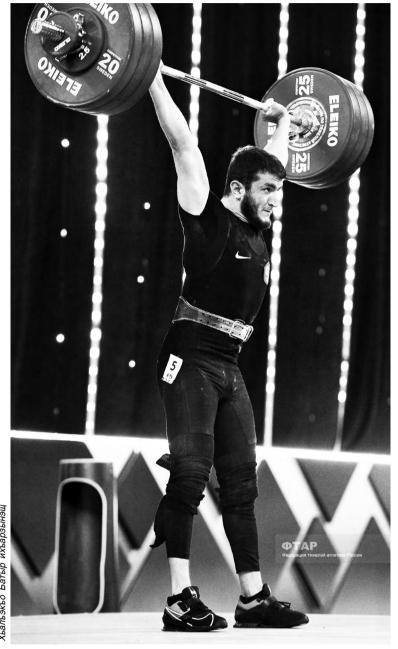
Шъугу къэдгъэкІыжьын, илъэс 18 — 60 зыныбжьых у Урысые Федерацием щыпсэухэу гурыт гъэсэныгъэ зи!эхэр дзэкъулыкъуш!э хъунхэ алъэк!ыщт. Ыныбжьык!э къулыкъур ыхьыным нэсыгъэхэр зы илъэсым ыч!ып!э илъэсит!у зэзэгъыныгъэм к!этхэнхэ амал я!. Зэзэгъыныгъэм к!этхэнхэ амал я!. Зэзэгъыныгъэк!э къулыкъур зыхьы зыш!оигъохэм ч!ып!э дзэ комиссариатхэм зафагъэзэн алъэк!ыщт. Зэк!э ахъщэ тынхэм ык!и фэгъэк!отэнэу щы!эхэм япхыгъэ къэбарыр нахь игъэк!отыгъэу зэзыгъаш!э зыш!оигъохэм телеграм-каналэу «Адыгея — Служу Родине» зыфи!орэм рагъотэщт.

ЮШЪЫНЭ Сусан.

Сурэтхэр: тигущы Іэгъу ихъарзынэщ.

Бэдзэогъум и 30, 2024-рэ илъэс «Адыгэ макъ»

Батыр ыцІэ къегъэшъыпкъэжьы

Атлетикэ онтэгъумкІэ дунэе зэнэкъокъоу мы мафэхэм Сыбыр щыкІуагъэхэм ар ахэлэжьагъ, хагъэунэфыкІырэ чІыпluтly къырихыгъ.

Атлетикэ онтэгъумкІэ апэрэ зэнэкъокъухэр 1895-рэ илъэсым зэхащэгъагъэх. Ащ къыщыублагъэу тарихъым спортсменыбэм ацІэ къыхэнагъ, непи ахэм япчъагъэ хэхъо. А ІофшІэным Адыгеим итренерхэми я ахьышІ хэлъ.

ИжъыкІэ къыщыублагъэу ыгэхэм кІуачІэр апсыхьэзэ якъулай хагъахъо, зэнэкъокъухэм ахэлажьэх. Лъэпкъым ишэн-хабзэхэр ыгъэлъэпІэнхэр шэнышІу зэрэфэхъугъэр щыІэныгъэм къыщегъэшъыпкъэжьы къуаджэу Хьатыгъужъыкъуае щыщэу Хьалъэкъо Батыр. ИцІыкІугьом къыщегьэжьагьэу физическэ культурэмрэ спортымрэ ар афэщагъ. Илъэси 10 ыныбжьэу спорт еджапІэм итренерэу Хьагъур Хьалим атлетикэ онтэгъумкІэ ыгъэсэнэу ригъэжьагь. «Лъапсэр къызщежьэрэм лъэужыр екlужьы» зэраloy, чылэ гупсэм зигъэзэжьыгъэу зэнэкъокъухэм зафегъэхьазыры, ичылэ ыцІэ дахэкІэ егъэІу.

Мы мафэхэм Сыбыр щыІэгъэ зэнэкъокъум къикІыжьыгьэ спортсменым гущыІэгъу тыфэхъугъ.

ылъапсэри ышъхьапэри къуаджэр ары. Хэтрэ адыги ар икушъапІ: зы-Сыда уикъуаджэрэ плъэкІыщтыр?

сэгъэлъапІэ. Хьаткъо Ахьмэд игугъу къэпшІымэ, еджэным сэнаущыгъэ фызијэм игъэкіоспортыр зышІогъэшІэгъонхэм ятІонэрэ унэ афэхъурэр спорт еджапІэр ары. Лъэшэу сыфэраз физическэ ухьазырынымкІэ

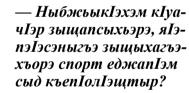
— Адыгэ лъэпкъым щапІугь, зыщалэжсьыгь. уиеджапІэрэ къяпІолІэн

— Хьатыгъужъыкъуае лъэшэу ыцІэ зыхьырэ гурыт еджапІэм тыгъэу дэлажьэх. Сэщ фэдэу

джэу Хьабый Байзэт ІофшІэнышхо къыздишІагъ.

— Спортым лъэныкъуабэу иІэм узахадэм, сыда атлетикэ хьылъэр къызкІыхэпхыгъэр?

- Спорт лъэпкъхэм зэкІэми уасэ афэсэшІы. Шъхьафит бэнэнми илъэси 4-рэ сыпылъыгъ. Адрэ кіэлэціыкіухэм афэдэу спорт лъэпкъ зэфэшъхьафхэм сафэщэгъагъ, тиунагъокІэ зэшхэм зэкІэми ащ тыпылъ. Сшынахьыжъэу Долэтбый атлетикэ онтэгъумкІэ спортым имастер хъунымкІэ кандидат. Ар сэ сищысэтехыпІ, сиупчІэжьэгъу, лъагъоу къысигъэлъэгъугъэм сырэкіо. Штангыр къэпіэтыным уфежьэным ыпэкІэ дэгьоу къэпчъыхьан, нэмыкІ физическэ Іофыгъуабэ бгъэцэкІэн фае. Ахэм сымыпшъыжьэу сапылъыгъ. ЩыІэх ны-тыхэу спортыр охътэ гъэкlодкlэ зылъытэхэрэр. Сянэрэ сятэрэ зы такъикъкІэ къыхэсхыгъэ лъэныкъом еджэнджэшыгъэхэп. Сэ салъэныкъокІэ зицыхьэ къыстелъ нымрэ тымрэ къэзгъэукІытэжьыгъэхэп. Анахьэу сянэ сыфэраз, успортсменмэ, тэрэзэу ушхэн фае, ащкІэ сянэ къыздэшъхьахыгъэп.

— СпортсменымкІэ мэхьанэ ин и зыгъэсэрэ тренерым. ЦІыфым къыщэчырэм елъытыгъэу, ипсауныгъэ егъэпшагъэу, фэщэчыщт ІофшІэн хьылъэр ыпшъэ иплъхьаныр тэрэз. Тхьамафэм тренировки 6 сэшІы, ау зэнэкъокъум зыфэзгъэхьазыры хъумэ, ар 14-м нэсэгъэсы. Спорт еджапіэм иіэпыіэгъушхо зэхасшІэу зэнэкъокъумэ сякІуалІэ. Къысщыгугъырэ тренерхэм ягугьэхэр къэзгьэшъыпкъэжьыным сыпылъ.

— Апэрэ зэнэкъокъур угу къэкІыжьа? Гъэ-

«Адыгэ лъэпкъым щытхъур къыфэзыхьырэ спортсменхэр бэү иІэнхэм фэшІ кІэлакІэхэм спортым зыратын фае. НыбжьыкІэхэм лъэшэу сялъэІу шъон пытэхэм, наркотикхэм ащаухьанышъ, спортым ящыІэныгъэ рапхынэу».

тренерэу Хьагъур Хьалимэ атлетикэ онтэгъум шІулъэгъуныгъэу фысигъэшІыгъэмкІэ. ФизкультурэмкІэ кІэлэегъаджэу Хъуаджэкъо Юсыф спортым сыфищагъ. Ащ ыуж кІэлэегъа-

хъэгъэшІумэ ащыгъуазэ тышІба.

Апэрэ зэнэкъокъур къуаджэу Улапэ щыкІуагъ, апэрэ чІыпІэр къыщисхыгь. Ар Пщыкъэнэ Аслъан ишІэжь фэгъэхьыгъэ республикэ турнирэу щытыгъ. Спортышхом апэрэ лъэпэ мафэ хэсыдзагъ. 2017-рэ илъэсым къыщыублагъэу шъолъырым пае зэнэкъокъумэ сахэлэжьэныр езгъэжьагъ. БэмышІэу Беларусым щызэхащэгъэ зэнэкъокъум Урысыем пае сыхэлэжьагъ, чІыпІэ дэгъу къыщысхьыгъ. Джы Чэчэн Республикэм, къалэу Грознэм, щык ющт зэнэкъокъум сыхэлэжьэщт. Урысыем изэнэкъокъухэр, турнир инхэр дзюдомкІэ, самбэмкІэ, атлетикэ онтэгъумкІэ нахыыбэ хъунхэу сыфай. Лъэшэу гухэкІ политикэмрэ спортымрэ зэпхыгьэ зэрэхъугьэр, ІэкІыб хэгьэгум изэнэкъокъухэм тахэлэжьэн зэрэтымылъэкІырэр.

Атлетикэ онтэгъумкІэ узщыгугъын пльэкІыщт спортсмен ныбжьыкІэ-

хэр непэ зэрэти эхэм республикэр льэшэу рэгушхо. Ахэм ащыщ спортымк дунэе класс зи эмастерэу Хьальэкьо Батыр.

— Батыр цІэрыІо пэпчъ тренерхэм агьэсагь. СпортымкІэ уигъэхъагъэхэм язэфэхьысыжь сыд фэда?

- Спортсменэу зышъхьэ зылъытэжьырэм итекІоныгъэхэр зэфэхьысыжь ышІырэп ыкІи рыкъэирэп, ар узэплъэк ыжьырэм фэд. Сэ ыпэкІэ сыплъэмэ нахь сшІоигъу, сапэкІэ текІоныгъэу къикІыщтхэм нахь сягупшысэщт. Хэгьэгум гьэхьэгьэ чехе едмехесты по дехни зыгъасэхэрэмрэ сакъэу салъэплъэ. Сыбыр сыздэщыІэгъэ

зэнэкъокъум я 2-рэ ыкІи я 3-рэ чІыпІэхэр къыщыдэсхыгъ. Лъэшэу сыфэраз Кощхьаблэ щыщ тренерэу Хъыщт Хьазрэт, ишІогъэшхо къысэкІыгъ. Бзэсэжъ Аслъан къызэрэзде эрэм пае сыфэраз. КъэпІонэу хъумэ, скІуачІэ, сикъарыу, сикъулайныгъэ штангым иІэтын хэсэлъхьэ, атлетикэ онтэгъум сишэн епсыхьэ.

— Спортыр шІу зэрэплъэгъурэм фэдэу, ар зикІэсэ бзылъфыгъэм уинасып еппхыщта?

— Зипсауныгъэ пылъ бзылъфыгъэм щыІэныгъэ гъогу къыдэпкІущтмэ, зымыуасэ щыІэп. Ащ фэдэ цІыфым игъашІэ зэкІэльыкІокІэ тэрэзым ишапхъэ итыщт, унагъо ышІэщт.

— Адыгеим икІэлэ ныбжьыкІэхэм сыда къяпІон плъэкІыщтыр?

– Адыгэ лъэпкъым щытхъур къыфэзыхьырэ спортсменхэр бэу иІэнхэм фэшІ кІэлакІэхэм спортым зыратын фае. НыбжьыкІэхэм лъэшэу сялъэІу шъон пытэхэм, наркотикхэм ащаухьанышъ, спортым ящыІэныгьэ рапхынэу. Спортым yenly, псауныгъэр епсыхьэ, кІуачІэр егъэпытэ.

ЛЪЭПШЪЫКЪО Фатим.

Зэкьошныгьэр агьэпытэ

Адыгеим къэзыгъэзэжьыгъэ тилъэпкъэгъухэм ямэфэк ипэгъок Тэу зэк Тэлъык Тоу спорт зэнэкъокъухэр зэхащэгъагъэх. Сирием, Тыркуем, Югославием ык Ти Иорданием къарык Тыжьыгъэ тилъэпкъэгъухэм якомандэхэм футболымк Тэ Тэпэ Тэсэныгъэу я Тэр къагъэлъэгъуагъ.

ХэбзэшІу зэрафэхъугъэу, Іофтхьабзэм кІэщакІо фэхъугъэх къэзыгъэзэжьыхэрэр щыІэныгъэм хэгъэгъозэжьыгъэнхэмкІэ Гупчэр, АР-м лъэпкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряІэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет, АР-м физкультурэмкІэ ыкІи спортымкІэ и Комитет.

МэфэкІ ешІэгьухэр къызэІуихыгъ къэзыгъэзэжьыгъэхэр щыІэныгъэм хэгъэгъозэжьыгъэнхэмкІэ Гупчэм ипащэу ГъукІэлІ Асхьад. Ащ шІуфэс гущыІэхэмкІэ къызэхэхьагъэхэм зафигъэзагъ: «Мыгъэ илъэс 26-рэ хъугъэ хэку къэгъэзэжьыныр зызэшІотхырэр, АдыгеимкІэ ащ мэхьанэшхо иІ. Лъытэныгъэ азыфагу

илъэу Адыгеим зэрэщызэдэпсэущтхэм, гъэхъагъэхэр ашТыхэзэ мамырэу зэрэлэжьэщтхэм тыпылъ. Зэнэкъокъоу непэ зэхэтщагъэм щытекТорэм емылъытыгъэу, зэкъошныгъэ-блэгъэныгъэр ыгъэпытэнэу тыщэгугъы».

Морданием къикіыжьыгъэ командэм хэт Энэс Батыр къызэриІотагъэмкІэ, илъэс

пчъагъэ хъугъэу футбол командэ зэхащагъэу мэджэгух. Сэнэхьат зэфэшъхьафэу яІэм емылъытыгъэу, футболым зэрипхыгъэх. Мыгъэ нахь дэгъоу ащ зыфагъэхьазырыгъ, текІоныгъэм щыгугъыхэу зэнэкъокъум къекІолІагъэх.

Косовэ къикіыжьыгъэхэм якомандэ хэтэу Хьасани Мухьамэд мыщ фэдэ зэхахьэм зэкъошныгъэм зэрэфищэхэрэм игугъу къышіыгъ. Нахьыжъхэм арагъэлъэгъурэ гъогум ныбжьыкіэхэр зэрэрыкіощтхэм ицыхьэ зэрэтелъыр къыіуагъ.

Зэнэкъокъум командитф хэлэжьагъ. Спорт Іэпэlэсэныгъэу ахэлъыр купмэ къагъэлъэгъуагъ. ІэкІыбым къикІыжьыгъэ тилъэпкъэгъухэу «Сирия-2» зыфиlорэ командэм а 1-рэ чІыпІэр, «Мэфэхьаблэм — я 2-р, «Сирия-1-м я 3-р, «Иорданием» я 4-рэ чІыпІэр, «Тыркуем» я 5-рэ чІыпІэр аубытыгъ. Командэхэм шІухьафтынхэр аратыгъэх. Зэкъошныгъэфэбэныгъэ зэфыряІэу Іофтхьабзэр аухыгъ.

ЛЪЭПШЪЫКЪО Фатим.

Сурэтыр авторым ий.

Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэ и УКАЗ

Адыгэ Республикэм икъэралыгьо граждан къулыкъушІэхэм зычІэсыщтхэ унэ къащэфыным пае зэтыгьо ахъщэ ІэпыІэгъу зэраІэкІагъэхьащтым ехьылІэгъэ Положением зэхьокІыныгьэхэр фэшІыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Федеральнэ законэу N 79-р зытетэу «Урысые Федерацием икъэралыгъо граждан къулыкъу ехьыліагъ» зыфиюу 2004-рэ илъэсым бэдзэогъум и 27-м къыдэкіыгъэм ия 53-рэ статья, Адыгэ Республикэм и Законэу N 352-р зытетэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо граждан къулыкъу ехьыліагъ» зыфию 2005-рэ илъэсым шышъхьэіум и 4-м къыдэкіыгъэм атегъэпсыхьагъэу унашъо сэшіы:

Адыгэ Республикэм икъэралыгъо граждан къулыкъушіэхэм зычіэсыщтхэ унэ къащэфыным пае зэтыгъо ахъщэ ізпыіэгъу зэраіэкіагъэхьащтым ехьыліэгъэ Положениеу Адыгэ Республикэм и Президент и Указэу N 129-р зытетэу 2009-рэ илъэсым шэкіогъум и 11-м къыдэкіыгъэмкіэ аухэсыгъэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр, 2009, N 11; 2010, N 8; 2020, N 9, 11; 2003, N 4) мыщ фэдэ зэхъокіыныгъэхэр фэшіыгъэнхэу:

- 1) а І-рэ разделым:
- а) я 3-рэ пунктым мыщ фэдэ гущыІэхэр хэгъэхьогъэнхэу: «федеральнэ мылъкум хэхьэрэ унэ къэзымыщэфыгъэхэр, зэтыгъо ахъщэ ІэпыІэгъу къаІызымыхыгъэхэр, УФ-м и Пенсионнэ фонд, УФ-м социальнэ страхованиемкІэ и Фонд, шІокІ зимыІэ медицинэ страхованиемкІэ Фондым, ахэм ячІыпІэ къулыкъухэм къафэІорышІэрэ учреждениехэм ащылажьэхэрэм аратырэ ащ фэдэ ахъщэ ІэпыІэгъур къаІызымыхыгъэхэр»;
- б) я 4-рэ пунктым иа 1-рэ подпункт мыщ тетэу тхыгъэнэу:
- «1) ІэнэтІэ анахь льагэхэм ахэхьэхэрэ «Іэшъхьэтет» ыкІи ахэм «яІэпыІэгъухэр (упчІэжьэгъухэр)» зыфэпІощт ІэнатІэхэр заІыгъхэр илъэси 3-м нахь мэкІэнэу щытэп»;
- в) я 5-рэ пунктым хэт гущы!эхэу «мыщ къыхимыубытэхэрэр» зыфиlохэрэм ауж гущы!эхэу «я 3-рэ пунктым хэхьэрэ я 2-рэ, я 3-рэ, я 6 16-рэ пунктхэр» зыфиlохэрэр тхыгъэнхэу;
- г) я 6-рэ пунктыр мыщ тетэу тхыгъэнэу:
- «6. Зэтыгъо ахъщэ ІэпыІэгъур къулыкъушІэм ІэкІагъэхьаным пае унагъом щыщкІэ алъытэхэрэр ежь унэм дисэу дэпсэухэрэ ишъхьэгъус, зэдыряе кІэлэцІыкІухэр (зыныбжь икъугъэхэри зэрахэтхэу), янэ-ятэхэр. НэмыкІ Іахьылхэу ыкІи Іоф зышІэн зымылъэкІырэ Іыгъынхэу ежь-ежьырэу иунэ ригъэтІысхьагъэхэу зэдыряеу щыт хъызмэтыр зезыхьэхэрэр.»;
  - д) я 7-рэ пунктым хэт гущыІэхэу

«зэтыгьо ахъщэ ІэпыІэгьур къаратын зыхъукІэ къыдалъытэ» зыфиІохэрэм ачІыпІэкІэ гущыІэхэу «ахъщэ ІэпыІэгьу ратынэу фитыныгьэ иІэмэ агъэунэфын зыхъукІэ къыдалъытэхэрэр» зыфиІохэрэр

- е) я 8-рэ пунктыр мыщ тетэу тхыгъэ-
- «8. ЯкІэлэцІыкІухэу алъытэхэрэр : 1) кІэлэцІыкІухэу илъэс 18-м шІомы-
- 2) илъэс 18-м шlокlыгъэхэу, ау аныбжь илъэс 18 мыхъузэ сэкъатныгъэ зиlэ хъугъэхэр;
- 3) илъэс 23-м шюмыкыгъэхэу очнэ шыкым тетэу еджэхэрэр;
- ж) мыщ фэдэ къэlуакІэ зиІэ я 8.1-рэ пунктыкІэр хэгъэхъогъэнэу:
- «8.1. Мы разделым ия 8-рэ пункт иа 1 3-рэ подпунктхэм зигугъу къашІырэ ныбжьым нэсыгъэхэу, ау къулыкъушІэм иунэ дисхэм»;
- з) я 9-рэ пунктым хэт гущы!эхэу «хэбзэгъэуцугъэу щы!эм къыдилъы-тэхэрэм атетэу» зыфиюхэрэм ач!ып!эк!э гущы!эхэу «къык!элъык!орэ зэхъо-к!ыныгъэхэр» зыфи!охэрэр тхыгъэнхэу;
- и) я 10-рэ пунктыр мыщ тетэу тхыгъэнэу:
- «10. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо къулыкъу ипащэ иунашъоу зэтыгъо ахъщэ ІэпыІэгъур аІэкІэгъэхьэгъэныр къыдэзылъытэрэр правововй акт шъуашэ иІэу зэхагъэуцо. Ащ ратхэх:
- 1) граждан къулыкъушіэхэм алъэкіуаці, аціэ, ятаціэ;
- 2) къызыхъугъэ мафэр, мазэр, илъэсыр, чІыпІэр (хэгъэгур, республикэр, краир, хэкур, псэупІэр);
- 3) Іэнатізу ыгъэцакіэрэр (купэу зыхахьэрэр);
- 4) къэралыгъо граждан къулыкъум илъэс пчъагъэу зэрэщылэжьагъэр;
- 5) Адыгэ Республикэм къэралыгъо граждан къулыкъур зэрэщигъэцэкlэгъэ пlалъэр;
- 6) къэралыгъо граждан къулыкъумкіз анахь Ізнэтіз лъагэхэм ахалъытэрэ «Ізшъхьэтет» ыкіи ахэм яізпыізгъу (упчізжьэгъу)» зыфэпіощт Ізнатізхэр илъэс пчъагъзу зэригъэцэкіагъэхэр;
- 7) зэтыгьо ахъщэ ІэпыІэгьур зыфэдизыщтыр къырадзэным пае квадрат метрэ пчъагьэу ищыкІэгьэщтыр гьэунэфыгьэным пае мы Положением иа 1-рэраздел ия 7-рэыкІи ия 8-рэпунктхэм къыдальытэхэрэ къэбархэр аlэкІэгьэхьэгьэнхэр;
- 8) зыгорэкІэ къэралыгъо граждан къулыкъушІэм Адыгэ Республикэм инэ-

мыкі къэралыгъо къулыкъу зызигъэзэжькіэ, мы Положением ия 2-рэ раздел ия 20-рэ пункт къыдилъытэхэрэр ритхэнхэ фае:

- 9) ахъщэ ІэпыІэгъур къыратыным фэгьэхьыгъэ унашъор заштэрэ мафэм ар тефэн фае.»;
- к) мыщ фэдэ къэlуакlэ зиlэ я 12-рэ пунктыкlэр хэгъэхъогъэнэу:
- «12. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо къулыкъу ипащэ граждан къулыкъуш!эм иструктурнэ подразделение къегъэнафэ мы Положением къыдилъытэхэрэм тэрэзэу къапкъырык!ынхэм пае.»;
  - 2) я ІІ-рэ разделым:
- а) я 2-рэ пунктым:
- мыщ фэдэ къэlуакlэ зиlэ я 5-рэ подпунктыр хэгъэхъогъэнэу:
- «5) мы разделым ия 15-рэ пункт къыпкъырыкlызэ шапхъэхэу щыlэхэр укъуагъэ хъугъэхэмэ зэрегъашlэ»;
- б) я 7-рэ пунктым хэт гущыlэхэу «пlальэр лъагъэкlотэн алъэкlыщт» зыфиlохэрэм ауж гущыlэхэу «комиссием ышlыгъэ унашъом тетэу» зыфиlохэрэр тхыгъэнхэу;
- в) я 15-рэ пунктыр мыщ тетэу тхы-
- гъэнэу:
  «15. Мы разделым ия 3-рэ пункт диштэу къулыкъуш!эм къырихьыл!эн фэегъэ документхэм арытын фэягъэхэм зэхьок!ыныгъэхэр афэхъугъэхэ зыхъук!э, аущ ыуж мэфэ 15-м нахьыбэ тыримыгъаш!эу комиссиер тхыгъэу ащ щегъэгъуазэ ык!и ыгъэк!эжьыгъэ документхэр lэк!егъахьэх;
- г) мыщ фэдэ къэlуакlэ зиlэ я 15.1-рэ пунктыкlэр хэгъэхъогъэнэу:
- «15.1. Мы разделым ия 6-рэ пункт къыlорэ пlалъэхэм къакlоц комиссиер документхэм ахэплъэ ахъщэ lэпыlэгъур къыратынымкlэ фитыныгъэ зэриlэр къагъэшъыпкъэжьыным пае.»;
  - д) я 21-рэ пунктым:
- я 7-рэ подпунктым хэт апэрэ гущыlэухыгъэм мы къыкlэлъыкlорэ гущыlэхэр хэгъэхъогъэнхэу: «гъэтэрэзынхэм апкъ къикlэу ахъщэ lэпыlэгъур къыратыным ифитыныгъэ имыlэжь зыхъукlэ.»;
- мыщ фэдэ къэlyaкlэ зиlэ я 8-рэ пунктыр хэгъэхъогъэнэу:
- «8) Урысые Федерацием и Президент зэригъэнэфагъэм тетэу федеральнэ мылъкум хэхьэрэ унэ къыщэфын зы-

- е) мыщ фэдэ къэlуакlэ зиlэ я 21.1-рэ пунктыкlэр хэгъэхъогъэнэу:
- «21.1. Мы разделым ия 21-рэ пункт ия 3-рэ подпункт къызэриюрэм тетэу граждан къулыкъушвэр учетым къыхат-хыквыжьы ахъщэр исчет къызихьэрэ нэужым.»;
- ж) я 22 23-рэ пунктхэр мыщ тетэу тхыгъэнхэу:
- «22. Мы разделым ия 15-рэ ыкіи ия 21-рэ пунктхэм къызэраюрэм тетэу зэхьокіыныгьэхэу документым фэхъугьэхэм атетэу комиссием Адыгэ Республикэм икъэралыгъо къулыкъу ипащэ ізкіегъахьэ а зэхъокіыныгъэхэм яхьыліэгъэ правовой актым ипроект, ау юфшіэгъу мэфи 7-м нахьыбэ тыригъашіэ хъущтэп.
- 23. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо къулыкъу иправовой акт икопие ІофшІэгъу мэфи 7-м шІомыкІзу Адыгэ Республикэм ІофшІзнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІз и Министерствэ ІзкІегъахьэ.»;
  - 3) я IV-рэ разделым:
- а) я 2-рэ пунктым мыщ фэдэ гущы вэр хэгъэхъогъэнхэу: «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо къулыкъу иправовой акт икопие гъусэ ащ фашыжьы»;
- б) я 4-рэ пунктыр мыщ тетэу тхыгъэнэу:
- «4. Адыгэ Республикэм финансхэмкіэ и Министерствэ лъэіу тхылъым диштэу «своднэ росписькіэ» заджэхэрэм зэхьо-кіыныгъэхэр ретхэх. Ащкіэ къызыпкъырыкіырэр мы Министерствэм иунашъоу N 140-р зытетэу «Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет ироспись зэрэзэхагъэуцорэ Шіыкіэр ухэсыгъэным ехьыліагъ» зыфиюу 2020-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 26-м къыдэкіыгъэр ары»;
- 4) гуадзэу 1-р мыщ игуадзэ диштэу шІыгъэнэу.
- 2. Мы Указым иа 1-рэ пункт иа 1-рэ подпункт иабзацэу «б»-м къыдилъытэрэ шапхъэхэр афэгъэхьыгъэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо граждан къулыкъушіэхэу мы Указым кіуачіэ иіэ зыхъугъэм ыуж субсидие къаратыным пае учетым хагъэуцуагъэхэм.
- 3. Óфициальнэу къызыхаутырэ мафэм къыщыублагъэу мы Указым кlyaчlэ иlэ мэхъу

Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэу КЪУМПІЫЛ Мурат

къ. Мыекъуапэ, бэдзэогъум и 22-рэ, 2024-рэ илъэс N 86 Футбол

ТекІоныгъэр къыдихыгъ

ФутболымкІэ Урысыем изэнэкьокьу иятІонэрэ лигэ щешІэрэ Мыекьопэ «Зэкьошныгьэм» Ростов-на-Дону щыри эгъэ зичэзыу еш эгъум текІоныгьэр къыщыдихыгъ.

«Ростов-2» — «Зэкъошныгъ» — 0:1 (0:0).

Зэкъошныгъэм щешіагъэх: Т. Хачировыр, М. Ягьяевыр, М. Къэбжьыр, У. Магомедбековыр, З. Коблыр, Ш. Гайдаровыр, К. Юшко, Н. Сергеевыр, М. Коломийцевыр (Д. Антоненкэр), А. Зезэрэхьэр, А. Делэкьор.

Я 56-рэ такъикъым Никита Сергеевым къэлапчъэм Іэгуаор дидзагъ.

Мы зэlукlэгъур гъэшlэгъонэу кІуагъэ, командэхэм ешІэкІэ дахэ къагъэлъэгъуагъ, цІыфэу къэзэрэугъоигъэхэр агъэгушІуагъэх. «Зэкъошныгъэм» щешІэрэ Михаил Коломийцевым я 3-рэ такъикъым къэлапчъэм Іэгуаор дидзагъ, ау шапхъэхэр укъуагъэхэ зэрэхъугъэм къыхэкІэу ар халъытагъэп. Я 6-рэ такъикъым бысымхэм пенальти къалэжьыгъ, ау Мыекъуапэ икомандэ икъэлъэпчъэІутэу Тамирлан Хачировыр цыхьэшІэгьоу ешІагь, Іэгуаор къызэкІидзэжьыгъ. Апэрэ таймыр

0:0-у аухыгъ. Я 56-рэ такъикъым Делэкъо Аскэр ухъумакІохэм ащыщ Іэгуаор къыІэкІихыгъ ыкІи ар Никита Сергеевым фидзыгъ, адырэр къэлапчъэм дауи, пчъагъэр къызэlуихыгъ. Ащ ишlуагъэкІэ Адыгеим икомандэ текІоныгьэр къыдихыгъ. Шъугу къэдгъэкІыжьын, «Зэкъошныгъэм» итренерыкІэу агъэнэфагьэр Сергей Мирошниченкэр ары.

Я 18-рэ турым изэфэхьысыжьхэр:

«Форте» — «Алания-2» — 6:0, «Динамо-2» — «Ангушт» — 0:0, «Строитель» — «Рубин Ялта» — 1:1, «Нарт» — «Астрахань» — 2:0, «Кубань Холдинг» — «Легион» — 0:1, «Динамо Ставрополь» — «Спартак-Налщык» - 2:1, «Ростов-2» — «Зэкъошныгъ» — 0:1, «Победа» — «Биолог-Новокубанск» — 2:2.

Командэхэр зыдэщыт чІыпІэхэр ыкІи очко пчъагъэу рагъэкъугъэр:

1. «Форте» — 33

2. «Легион» — 33

3. «Ростов-2» — 32

4. «Динамо Ставрополь» —

5. «Астрахань» — 30

6. «Рубин Ялта» — 27

7. «Севастополь» — 26

8. «Строитель» — 26

9. «Ангушт» — 23

10 «Нарт» — 22 11. «Спартак-Налщык» — 20 12. «Кубань Холдинг» — 19

13. «Биолог-Новокубанск»

14. «Зэкъошныгъ» — 17

15. «Победа» — 16

16. «Алания-2» — 12

17 «Динамо-2» — 6.

КъыкІэлъыкІощт турым къыдыхэлъытэгъэ зэlукlэгъур «Зэкъошныгъэм» Мыекъуапэ щыри-Іэщт. ШышъхьэІум и 3-м командэу «Астрахань» тихьакІэщт.

Зэхэзыщагъэр ыкІи къыдэзыгъэкІырэр:

АР-м лъэпкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тильэпкьэгъухэм адыряІэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет Адресыр:

385000 къ. Мыекъуапэ, ур. Крестьянскэр, 236

> Редакциер зыдэщыІэр:

385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197. Телефонхэр:

приемнэр:

52-16-79 Редакцием авторхэм къаІихырэр А4-кІэ заджэхэрэ тхьапэхэу зипчъагъэкІэ 5-м емыхъухэрэр ары. Сагырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлъэу, шрифтыр 12-м нахь цІыкІунэу щытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием

зэкІегъэкІожьых. E-mail: adygvoice@ mail.ru

Зыщаушыхьатыгъэр:

УФ-м хэутын ІофхэмкІэ, телерадиокъэтынхэмкІэ ыкІи зэлъы-ІэсыкІэ амалхэмкІэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чІыпІэ гъэІорышІапІ, зэраушыхьатыгъэ

номерыр

АО-у «Полиграф-ЮГ», 385000,

268

4489 П 4326

Зак. 1272

vзшыкІэтхэнэv щыт уахътэр Сыхьатыр 18.00 ЗыщыкІэтхэгъэхэ уахътэр

МэщлІэкьо С. А.

Редактор шъхьа Іэм игуадзэр Тэу З. Дз.

зыхьырэ секретарыр

ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр,

> ЗэкІэмкІи пчъагъэр Индексхэр П 3816

Хэутыным Сыхьатыр 18.00

Редактор шъхьа Гэр

ПшъэдэкІыжь

ЖакІэмыкъо А. З.

Спартакиадэр

УзыІэпищэу Мыекъуапэ щэко

Республикэм икъэлэ шъхьаlэ иloфшlэкlo купхэм я Спартакиадэ гъэшІэгьонэу макІо.

БлэкІыгьэ зыгьэпсэфыгьо мафэхэм организации 8-мэ ялІыкІохэр есынымкІэ зэнэкъокъугъэх.

Командэ пэпчъ хъулъфыгъит Гурэ бзылъфыгьитІурэ хэтыгь. Зыныбжь ильэс 40-м нэмысыгъэхэр ыкІи ащ къехъугъэхэр ары зызыушэтыгъэхэр.

ТекІоныгьэр къыдахыгь Михаил Семенцовым, Роман Поповиченкэм, Бэгъ Зинаидэ ыкІи Анастасия Самко. Командэхэм язэнэкъокъу анахь щылъэшыгъ Мыекъуапэ инароднэ депутатхэм я Совет.